

ΟΔΗΓΙΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ.
ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2026-2027

1. Διδακτικά βιβλία

Α. Ένα ταξίδι ζωής, η συνάντηση Θεού και ανθρώπου μέσα από τις βιβλικές διηγήσεις

Β. Η Εκκλησία: πορεία ζωής μέσα στην Ιστορία

Γ. Η μαρτυρία της Ορθόδοξης Εκκλησίας στον σύγχρονο κόσμο

Για τις Α΄, Β΄, Γ΄ και Δ΄ τάξεις ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ. προτείνεται κατανομή της διδακτέας ύλης ως εξής:

Στην Α΄ Γυμνασίου (2 ώρες την εβδομάδα) θα διδαχθούν από το διδακτικό βιβλίο «Ένα ταξίδι ζωής, η συνάντηση Θεού και ανθρώπου μέσα από τις βιβλικές διηγήσεις» οι ενότητες Α΄, Β΄, Γ΄, Δ΄ και Ε΄. Οι ενότητες ΣΤ΄ και Ζ΄ θα διδαχθούν στη Β΄ τάξη.

Στη Β΄ Γυμνασίου (2 ώρες την εβδομάδα) θα διδαχθούν: 1. από το διδακτικό βιβλίο «Ένα ταξίδι ζωής, η συνάντηση Θεού και ανθρώπου μέσα από τις βιβλικές διηγήσεις» οι ενότητες ΣΤ΄ και Ζ΄, και 2. από το διδακτικό βιβλίο «Η Εκκλησία: πορεία ζωής μέσα στην Ιστορία» οι ενότητες Α΄, Β΄, Γ΄ και Δ΄. Οι ενότητες Ε΄, ΣΤ΄ και Ζ΄ θα διδαχθούν στη Γ΄ τάξη.

Στη Γ΄ Γυμνασίου (1 ώρα την εβδομάδα) θα διδαχθούν: 1. από το διδακτικό βιβλίο «Η Εκκλησία: πορεία ζωής μέσα στην Ιστορία» οι ενότητες Ε΄, ΣΤ΄ και Ζ΄, και 2. από το διδακτικό βιβλίο «Η μαρτυρία της Ορθόδοξης Εκκλησίας στον σύγχρονο κόσμο» οι ενότητες Α΄ και Β΄.

Στη Δ΄ Γυμνασίου (1 ώρα την εβδομάδα) θα διδαχθούν από το διδακτικό βιβλίο «Η μαρτυρία της Ορθόδοξης Εκκλησίας στον σύγχρονο κόσμο» οι ενότητες Γ΄, Δ΄, Ε΄, ΣΤ΄ και Ζ΄.

Πίνακας διδακτέας ύλης για τις Α΄, Β΄, Γ΄ και Δ΄ τάξεις ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ.

Α΄ Γυμνασίου	Β΄ Γυμνασίου	Γ΄ Γυμνασίου	Δ΄ Γυμνασίου
Ένα ταξίδι ζωής, η συνάντηση Θεού και ανθρώπου μέσα από τις βιβλικές διηγήσεις Α΄: Η Αγία Γραφή: Η συνάντηση Θεού και ανθρώπου καταγράφεται σε κείμενα Β΄: Θεός και άνθρωπος στην Ορθόδοξη Παράδοση: μια σχέση ζωής Γ΄: Πού είναι ο Θεός; Η σχέση ζωής περνάει μέσα από δοκιμασίες Δ΄: Ο Θεός γίνεται άνθρωπος: Το πιο συγκλονιστικό γεγονός της ιστορίας του ανθρώπου Ε΄: Ένας καινούριος κόσμος ξεπροβάλλει: Χριστός ανέστη	Ένα ταξίδι ζωής, η συνάντηση Θεού και ανθρώπου μέσα από τις βιβλικές διηγήσεις ΣΤ΄: Η Εκκλησία μεταμορφώνει τον κόσμο Ζ΄: Η Εκκλησία ως κιβωτός σ’ ένα ταξίδι χωρίς τέλος Η Εκκλησία: πορεία ζωής μέσα στην ιστορία Α΄: «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τα έθνη»: Η εξάπλωση της Εκκλησίας στην οικουμένη Β΄: Η χαρισματική προσωπικότητα του Αποστόλου Παύλου και το ιεραποστολικό του έργο Γ΄: Η «φωνή» της Εκκλησίας γίνεται αισθητή στην κοινωνία Δ΄: Χριστιανική παράδοση και αρχαία ελληνική φιλοσοφία: Μια ιστορική συνάντηση	Η Εκκλησία: πορεία ζωής μέσα στην ιστορία Ε΄: Η ζωή και η πίστη της Εκκλησίας καταγράφονται σε κείμενα ΣΤ΄: Η διδασκαλία της Ορθόδοξης πίστες γίνεται έργο τέχνης Ζ΄: Ορθοδοξία και Νέος Ελληνισμός Η μαρτυρία της Ορθόδοξης Εκκλησίας στον σύγχρονο κόσμο Α΄: Η Ορθόδοξη Εκκλησία σήμερα Β΄: Η πρόταση ζωής της Ορθόδοξης Εκκλησίας	Η μαρτυρία της Ορθόδοξης Εκκλησίας στον σύγχρονο κόσμο Γ΄: Ιεραποστολή και Διακονία: Η ζωή της Ορθόδοξης Εκκλησίας αγκαλιάζει τον κόσμο ολάκερο! Δ΄: Ο σεβασμός του άλλου στην Ορθόδοξη παράδοση Ε΄: Η Ορθόδοξη Εκκλησία σε διάλογο με τον δυτικό Χριστιανισμό ΣΤ΄: Μονοθεϊστικές θρησκείες: Ιουδαϊσμός και Ισλάμ Ζ΄: Θρησκείες της Ανατολής

Επισημάνσεις

α. Οι μαθητές/μαθήτριες θα πρέπει να ενημερωθούν για την αναγκαιότητα διατήρησης των διδακτικών βιβλίων, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν και σε επόμενο έτος.

β. Οι Θεματικές Ενότητες, εκτός της αναδιάταξης που προτείνεται, θα πλαισιωθούν διδακτικά σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ΦΕΚ 698/Β΄/04-03-2020 (Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος των Θρησκευτικών στο Δημοτικό και στο Γυμνάσιο).

γ. Κατά τη διδασκαλία του μαθήματος σε κάθε τάξη προτείνεται να μην αξιοποιηθούν ορισμένες θεματικές ενότητες ή υποενότητες από το Βιβλίο του Μαθητή, ώστε να δοθεί

έμφαση στις «Ενδεικτικές δραστηριότητες» (βιωματικές, ομαδικές/διερευνητικές, δραστηριότητες δημιουργικής έκφρασης, διαθεματικές δραστηριότητες και επισκέψεις/εκδηλώσεις/δράσεις), όπως αυτές αναφέρονται στην 3^η στήλη, στο «Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος των Θρησκευτικών στο Δημοτικό και στο Γυμνάσιο» (ΦΕΚ 698/τ. Β΄/04-03-2020), το οποίο βρίσκεται στον σύνδεσμο: <http://iep.edu.gr/el/thriskoftika>

Τα σημειωμένα με έντονη γραφή στους παρακάτω πίνακες προτείνεται να διδαχθούν σε προαιρετική βάση. Η εξαίρεση ενοτήτων από τη διδακτέα ύλη, καθώς και η προαιρετική διδασκαλία κάποιων άλλων, επιτρέπουν στον/στην εκπαιδευτικό να αφιερώσει περισσότερο χρόνο σε εμβάθυνση ή εξειδίκευση, ανάλογα με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών/τριών.

Επισημάνση: Στο πλαίσιο του διδακτικού σχεδιασμού οι εκπαιδευτικοί προκειμένου να αξιοποιήσουν τις προτεινόμενες διαδικτυακές πηγές από το διδακτικό υλικό να προβαίνουν σε επανέλεγχο της εγκυρότητάς των, διότι ενδέχεται ορισμένες από αυτές να είναι ανενεργές ή να οδηγούν σε διαφορετικό περιεχόμενο.

Α΄ τάξη	
Θεματικές ενότητες	Από το βιβλίο του Μαθητή «Ένα ταξίδι ζωής [...]» να μην αξιοποιηθούν ή να διδαχθούν σε <u>προαιρετική βάση</u> :
Α΄ Θεματική Ενότητα: Η Αγία Γραφή: Η συνάντηση Θεού και ανθρώπου καταγράφεται σε κείμενα	1. Το πέρασμα σε μια νέα σχολική κοινότητα, έναν καινούργιο κύκλο ζωής (Γυμνάσιο), σελ. 8-10 (προαιρετική διδασκαλία) 2. Ο Θεός συναντά τον άνθρωπο. Οι εμπειρίες της συνάντησης καταγράφονται στις βιβλικές διηγήσεις, σελ. 11-13 (προαιρετική διδασκαλία)
Β΄ Θεματική Ενότητα: Θεός και άνθρωπος στην Ορθόδοξη Παράδοση: μια σχέση ζωής	4. «Αυτός ο κόσμος ο μικρός ο μέγας» χωρίς Θεό; σελ. 24-26 (προαιρετική διδασκαλία) 6. Ο άνθρωπος ως δημιουργός, σελ. 31-35 7. Από την εικόνα στην ομοίωση, σελ. 36-39
Γ΄ Θεματική Ενότητα: Πού είναι ο Θεός; Η σχέση ζωής περνάει μέσα από δοκιμασίες	9. Η έκφραση της οδύνης στην τέχνη, σελ. 44-48 (προαιρετική διδασκαλία)
Ε΄ Θεματική Ενότητα: Ένας καινούριος κόσμος ξεπροβάλλει: Χριστός ανέστη	16. Η ανάγκη να αλλάξει ο κόσμος ii. Η σιωπηλή επανάσταση της τέχνης, σελ. 95-97

Β΄ τάξη	
Θεματικές ενότητες	Από το βιβλίο του Μαθητή «Ένα ταξίδι ζωής [...]» να μην αξιοποιηθούν ή να διδαχθούν σε <u>προαιρετική βάση</u> :
ΣΤ΄ Θεματική Ενότητα: Η Εκκλησία μεταμορφώνει τον κόσμο	19. Δράση και αγώνας για τη μεταμόρφωση της ζωής και του κόσμου, σελ. 115-125
Ζ΄ Θεματική Ενότητα: Η Εκκλησία ως κιβωτός σ' ένα ταξίδι χωρίς τέλος	21. Η συνάντηση Θεού και ανθρώπου συνεχίζεται ... Η Αποκάλυψη του Ιωάννη, σελ. 137-140

	22. Η πορεία προς τα έσχατα μέσα από εικόνες και παραβολές, σελ. 141 (προαιρετική διδασκαλία)
Θεματικές ενότητες	Να μην αξιοποιηθούν από το βιβλίο του Μαθητή «Η Εκκλησία: πορεία ζωής μέσα στην ιστορία»
Γ΄ Θεματική Ενότητα: Η «φωνή» της Εκκλησίας γίνεται αισθητή στην κοινωνία	5. Η Εκκλησία οργανώνεται, σελ. 45-47
Δ΄ Θεματική Ενότητα: Χριστιανική παράδοση και αρχαία ελληνική φιλοσοφία: Μια ιστορική συνάντηση	6. Ελληνισμός και Χριστιανισμός. Η συνάντηση δύο τρόπων σκέψης και ζωής, σελ. 53-55, 62-68

Γ΄ τάξη	
Θεματικές ενότητες	Να μην αξιοποιηθούν από το βιβλίο του Μαθητή «Η Εκκλησία: πορεία ζωής μέσα στην ιστορία»
ΣΤ΄ Θεματική Ενότητα: Η διδασκαλία της Ορθόδοξης πίστης γίνεται έργο τέχνης	10. Η δύναμη της εικόνας, σελ. 99-104
Ζ΄ Θεματική Ενότητα: Ορθοδοξία και Νέος Ελληνισμός	14. Μετά την Άλωση της Πόλης Βίος του Αγίου Νεομάρτυρα Μιχαήλ Πακνανά του Κηπουρού, σελ. 125-127 Η εύρεση των λειψάνων της Αγίας Κυράννης της Οσσαίας, σελ. 127-128 15. Η δύναμη του λαϊκού πολιτισμού, σελ. 136-140
Θεματικές ενότητες	Να μην αξιοποιηθούν από το βιβλίο του Μαθητή «Η μαρτυρία της Ορθόδοξης Εκκλησίας στον σύγχρονο κόσμο»
Β΄ Θεματική Ενότητα: Η πρόταση ζωής της Ορθόδοξης Εκκλησίας	Ζώντας με νόημα στον κόσμο i. Μίμηση του Χριστού, σελ. 17-18 ii. Παράδειγμα μίμησης Χριστού, σελ. 19-23

Δ΄ τάξη	
Θεματικές ενότητες	Να μην αξιοποιηθούν από το βιβλίο του Μαθητή «Η μαρτυρία της Ορθόδοξης Εκκλησίας στον σύγχρονο κόσμο»
Ε΄ Θεματική Ενότητα: Η Ορθόδοξη Εκκλησία σε διάλογο με τον δυτικό Χριστιανισμό	IV. «Υπέρ της των πάντων ενώσεως»: Το αίτημα της ενότητας, σελ. 52-54
Ζ΄ Θεματική Ενότητα: Θρησκείες της Ανατολής	Οι έξι τυφλοί (λαϊκή ινδική αφήγηση από το Lokaprajna ptisutra), σελ. 88 Η διδασκαλία του Κομφούκιου, σελ. 90 Από τα <i>Ανάλεκτα</i> του Κομφούκιου, σελ. 91 Μνημεία, σελ. 91

Παιδαγωγική αξιοποίηση διαδραστικών συστημάτων μάθησης

Ο/Η εκπαιδευτικός έχει στη διάθεσή του/της διαδραστικά συστήματα μάθησης, τα οποία λειτουργούν ως υποστηρικτικά εργαλεία της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ο διαδραστικός πίνακας συνιστά ένα τεχνολογικό μέσο που έχει τη λειτουργικότητα του συμβατικού πίνακα και τις δυνατότητες ενός υπολογιστή. Επιπλέον, η επιφάνεια εργασίας είναι αλληλεπιδραστική. Επομένως, ο διαδραστικός πίνακας μπορεί να αξιοποιηθεί ως εποπτικό μέσο αλλά και ως μέσο ενίσχυσης της μαθητοκεντρικής διδασκαλίας. Στην περίπτωση που αξιοποιείται αποκλειστικά ως εποπτικό μέσο, το αποτέλεσμα είναι η ενίσχυση των δασκαλοκεντρικών μεθόδων διδασκαλίας με τους/τις μαθητές/τριες να έχουν τον ρόλο του παθητικού δέκτη της γνώσης. Ωστόσο, το ζητούμενο είναι ο μετασχηματισμός της εκπαιδευτικής διαδικασίας προς την κατεύθυνση της ενεργού συμμετοχής των μαθητών/τριών σε αυτήν. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, προϋπόθεση είναι η αξιοποίηση της διαδραστικότητας, του κύριου γνωρίσματος του τεχνολογικού αυτού μέσου που το διαφοροποιεί από άλλα. Βασικές δυνατότητες του διαδραστικού πίνακα είναι οι εξής:

α) Δημιουργία και διαχείριση απεριόριστου αριθμού σελίδων: ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να δημιουργεί περιεχόμενο σε πολλές σελίδες παράλληλα ή και να μεταφέρει περιεχόμενο από τη μια σελίδα στην άλλη. Καθώς εύκολα μπορεί να μετακινηθεί σε οποιαδήποτε σελίδα επιθυμεί ή και να αλλάξει τη σειρά τους, η μαθησιακή διαδικασία καθίσταται μη γραμμική. Επιπλέον, υπάρχει η δυνατότητα αποθήκευσης του περιεχομένου των σελίδων ή και καταγραφής του μαθήματος σε μορφή βίντεο, γεγονός που επιτρέπει τον διαμοιρασμό και την επαναχρησιμοποίησή του.

β) Δημιουργία/Εισαγωγή και διαχείριση αντικειμένων: υπάρχει η δυνατότητα δημιουργίας ή εισαγωγής αντικειμένων στις σελίδες ενός μαθήματος. Ο χρήστης μπορεί εύκολα να τα μετακινήσει ή να επιλέξει αλλαγή μεγέθους, περιστροφή, αντιγραφή και επικόλληση, διαγραφή, δημιουργία υπερσυνδέσμου κ.ά.

γ) Τοποθέτηση αντικειμένων σε επίπεδα - Σκίαση οθόνης: πρόκειται για λειτουργίες που επιτρέπουν την τμηματική παρουσίαση πληροφοριών, την προοδευτική εμφάνιση πολύπλοκου περιεχομένου και την εστίαση της προσοχής των μαθητών/τριών.

δ) Χρήση ποικίλων εργαλείων: ο χρήστης έχει στη διάθεσή του σχεδιαστικά εργαλεία καθώς και εργαλεία γραφής και επισήμανσης (ποικιλία γραμμών διαφορετικού πάχους, χρώματος), ενώ υπάρχει η δυνατότητα επισήμανσης και σχολιασμού του προβαλλόμενου περιεχομένου επί της οθόνης. Σημαντική λειτουργία του διαδραστικού πίνακα είναι η αναγνώριση ελεύθερης γραφής ή ελεύθερου σχεδίου και η δυνατότητα μετατροπής σε κείμενο ή σχήμα αντίστοιχα. Επιπλέον, ο χρήστης μπορεί εύκολα να μεταφέρει ό,τι προβάλλεται επί του πίνακα (περιεχόμενο ιστοσελίδων, αρχείων pdf κ.ά.) στις σελίδες του μαθήματός του με τα εργαλεία καταγραφής οθόνης.

ε) Αξιοποίηση πολυμεσικού περιεχομένου (ήχος, βίντεο, κινούμενη εικόνα).

Η παιδαγωγική αξιοποίηση των παραπάνω λειτουργιών του διαδραστικού πίνακα κατά την εκπαιδευτική διαδικασία υποστηρίζει το έργο των εκπαιδευτικών προς την κατεύθυνση επίτευξης των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων. Για τον λόγο αυτό, οι εκπαιδευτικοί ενθαρρύνονται να αξιοποιούν τις δυνατότητες που παρέχουν τα διαδραστικά συστήματα μάθησης.